EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 5.6.2019
COM(2019) 509 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Espanjan vuoden 2019 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Espanjan vuoden 2019 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Espanjan vuoden 2019 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Espanjan vuoden 2019 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2018 vuotuisen kasvuselvityksen, mikä aloitti vuoden 2019 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Eurooppa-neuvosto vahvisti vuotuisen kasvuselvityksen ensisijaiset tavoitteet 21 päivänä maaliskuuta 2019. Komissio hyväksyi 21 päivänä marraskuuta 2018 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella myös varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Espanja kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu. Samana päivänä komissio hyväksyi myös suosituksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta, jonka Eurooppa-neuvosto vahvisti 21

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

päivänä maaliskuuta 2019. Neuvosto hyväksyi 9 päivänä huhtikuuta 2019 suosituksen euroalueen talouspolitiikasta, jäljempänä ’euroalueen suositus’.

(2) Koska Espanja kuuluu jäsenvaltioihin, joiden rahayksikkö on euro, ja koska taloudet ovat talous- ja rahaliitossa vahvasti yhteydessä toisiinsa, Espanjan olisi varmistettava, että jäljempänä esitettävistä suosituksista 1–4 ilmenevä euroalueen suositus pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti. Tuottavuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet edistävät euroalueelle annetun suosituksen 1 noudattamista siltä osin kuin on kyse tuottavuuden parantamisesta euroalueen tasapainottamiseksi, satunnaistulojen käyttäminen julkisen velan vähentämiseen ja investointeihin liittyvän talouspolitiikan keskittäminen määritettyihin osa-alueisiin edistää euroalueelle annetun suosituksen 2 noudattamista puskureiden palauttamisen ja investointien tukemisen osalta, ja osaamisen ja työllistettävyyden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet edistävät euroalueelle annetun suosituksen 3 noudattamista työmarkkinoiden toimivuuden osalta.

(3) Espanjaa koskeva vuoden 2019 maaraportti[3] julkaistiin 27 päivänä helmikuuta 2019. Siinä arvioitiin Espanjan edistymistä neuvoston 13 päivänä heinäkuuta 2018 hyväksymien maakohtaisten suositusten noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteiden saavuttamisessa. Lisäksi siihen sisältyi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla laadittu perusteellinen tarkastelu[4], jonka tulokset julkaistiin samaten 27 päivänä helmikuuta 2019. Komissio katsoi analyysinsa perusteella, että Espanjan makrotaloudessa on epätasapainoja. Kotimaisen ja ulkomaisen – sekä julkisen että yksityisen – velan suuri määrä ja korkea työttömyys tuottavuuden kasvun ollessa heikkoa ovat edelleen haavoittuvuustekijöitä, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Yksityisen sektorin velka vähenee, mutta tarve vähentää velkaantumista on edelleen huomattava. Vaikka BKT:n kasvu on pysynyt vahvana, julkistalouden velkasuhde on edelleen suuri. Työttömyysaste on laskenut edelleen nopeasti, mutta se on yhä hyvin korkea, ja työmarkkinoiden voimakas jakautuminen määräaikaisiin ja toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin estää työvoiman tuottavuuden nopeamman kasvun. Vuosien 2012–2015 vahvan uudistuskehityksen jälkeen poliittinen tilanne on kuluneen vuoden aikana osaltaan vaikuttanut siihen, että suositusten täytäntöönpanossa on nytkin edistytty vain vähän. Tämänhetkinen suotuisa taloustilanne tarjoaa myös tilaisuuden vielä tarvittavien uudistusten toteuttamiseen Espanjan talouden häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja tuottavuuden kasvun edistämiseksi.

(4) Espanja toimitti vuoden 2019 kansallisen uudistusohjelmansa ja vuoden 2019 vakausohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2019. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

(5) Vuoden 2019 vakausohjelmassa raportoidaan toimista, joita on toteutettu Espanjan julkisen talouden vakautta koskevassa laissa tarkoitettujen ennaltaehkäisevien ja korjaavien välineiden käyttöön ottamiseksi. Siinä ei kuitenkaan esitetä suunnitelmia näiden välineiden käytön automatisoimiseksi eikä julkisen talouden vakautta koskevan lain menosäännön tarkistamiseksi, jotta voitaisiin vahvistaa sen vaikutusta julkisen talouden vakauttamiseen erityisesti talouden noususuhdanteen aikana. Vuonna 2017 hyväksytyn julkisen sektorin hankintasopimuksia koskevan lain määrätietoinen täytäntöönpano on olennaisen tärkeää julkisten hankintojen alalla, jotta voidaan tehostaa julkisten varojen käyttöä ja ehkäistä väärinkäytöksiä. Erityisesti on tärkeää,

[3] SWD(2019) 1008 final.
[4] COM(2019) 150 final.

että uusi hallintorakenne, erityisesti riippumaton sääntely- ja valvontaelin, voi hoitaa sille osoitetut tehtävät tehokkaasti ja että kattava kansallinen julkisten hankintojen strategia hyväksytään siten, että hyväksyntäprosessiin osallistuvat aktiivisesti hankintaviranomaiset ja -yksiköt kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Lisäksi vuonna 2019 on määrä tehdä useita menojen uudelleenarviointeja, ja niiden perusteella annettavien suositusten täytäntöönpanon pitäisi auttaa tehostamaan julkista varainkäyttöä.

(6) Kauden 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen, jäljempänä ’ERI-rahastot’, ohjelmasuunnittelussa on otettu huomioon asiaankuuluvat maakohtaiset suositukset. Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1303/2013[5] 23 artiklassa säädetään, komissio voi pyytää jäsenvaltiota tarkastelemaan uudelleen kumppanuussopimustaan ja asiaankuuluvia ohjelmiaan ja esittämään niihin muutoksia, kun tämä on tarpeen asiaankuuluvien neuvoston suositusten täytäntöönpanon tukemiseksi. Komissio on antanut tarkempaa tietoa kyseisen säännöksen hyödyntämisestä ohjeissa sellaisten toimenpiteiden soveltamiselle, joilla ERI-rahastojen vaikuttavuus kytketään talouden tehokkaaseen ohjaukseen ja hallintaan.[6]

(7) Koska liiallinen alijäämä on korjattu oikea-aikaisesti ja kestävällä tavalla ja neuvosto on tehnyt päätöksen (EU) [2019/X] liiallista alijäämää koskevan menettelyn lopettamisesta, Espanjaan sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevää osiota ja väliaikaista velkasääntöä. Siinä ennustetaan julkisen talouden rahoitusaseman kohenevan –2,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2019 sen oltua –2,5 prosenttia vuonna 2018 ja saavuttavan tasapainon vuonna 2022. Uudelleenlasketun rakenteellisen rahoitusaseman[7] perusteella julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteena olevaa rakenteellisesti tasapainoista julkisen talouden rahoitusasemaa ei suunnitelman mukaan saavuteta vakausohjelman kattamalla ajanjaksolla. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen odotetaan supistuvan niin, että kun se vuonna 2018 oli 97,1 prosenttia, vuonna 2019 se on 95,8 prosenttia ja vuonna 2011 enää 88,7 prosenttia. Näiden julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on uskottava. Vuoden 2019 vakausohjelmassa asetettujen julkisen talouden tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät riskit koskevat enimmäkseen tulopuolta, koska monien tulopuolen toimenpiteiden tuottoon tai hyväksymismahdollisuuksiin liittyy suurta epävarmuutta.

(8) Neuvosto suositti 13 päivänä heinäkuuta 2018 Espanjalle sen varmistamista, että nettomääräisten julkisten perusmenojen[8] nimellinen kasvu on enintään 0,6 prosenttia vuonna 2019, jolloin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 0,65 prosenttia suhteessa

---

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 320).

6 COM(2014) 494 final.

7 Komission yhteisesti sovittuja menetelmiä noudattaen uudelleen laskema suhdannekorjattu rahoitusasema ilman kertaluonteisia ja väliaikaisia toimenpiteitä.

8 Nettomääräisillä julkisilla perusmenoilla tarkoitetaan julkisten menojen kokonaismäärää ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä työttömyysetuusmenojen muutoksia. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisääteiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

BKT:hen. Komission kevään 2019 talousennusteen mukaan on vaarana, että julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä suositellulta sopeutusuralta poiketaan merkittävästi vuonna 2019.

(9) Kun otetaan huomioon, että Espanjan julkisen talouden velkasuhde ylittää perussopimuksen mukaisen viitearvon eli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen ja ennustettu positiivinen tuotantokuilu on 2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, nettomääräiset julkiset nimelliset perusmenot eivät saisi kasvaa vuonna 2020, jotta rakenteellinen sopeutus olisi 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen yhteisesti sovitun sopeutuskaavion mukaisesti. Samaan aikaan on nähtävissä merkkejä siitä, että talouden käyttämätön kapasiteetti on aliarvioitu, sillä inflaation ennustetaan pysyvän alle 2 prosentissa vuonna 2019 ja työmarkkinoilla on edelleen ylikapasiteettia (korkea työttömyysaste ja hyvin suuri vastentahtoisesti osa-aikatyötä tekevien, määräaikaisessa työsuhteessa olevien työssäkäyvien köyhien osuus). Lisäksi yhteisesti sovittujen menetelmien perusteella laadittuihin tuotantokuiluarvioihin liittyy myös uskottavuusvälineen perusteella paljon epävarmuutta. Tällä perusteella 0,65 prosentin vuotuinen rakenteellinen sopeutus suhteessa BKT:hen, mikä vastaa nettomääräisten julkisten perusmenojen 0,9 prosentin enimmäiskasvuvauhtia, vaikuttaa asianmukaiselta. Jos politiikka säilyy muuttumattomana, komission kevään 2019 talousennusteen mukaan riskinä on merkittävä poikkeaminen vaaditulta julkisen talouden sopeutusuralta vuonna 2020. Lisäksi Espanjan ei ennakoida noudattavan väliaikaisen velkasäännön vaatimuksia vuosina 2019 ja 2020. Kaiken kaikkiaan neuvosto katsoo, että vakaus- ja kasvusopimuksen vaatimusten noudattamiseksi tarvittavat toimet olisi toteutettava vuodesta 2019 alkaen. Mahdollisten satunnaistulojen käyttö julkisen talouden velkasuhteen pienentämiseksi edelleen olisi tärkeää.

(10) Työllisyyden kasvu jatkuu Espanjassa vahvana. Työttömyys laskee edelleen, mutta se on edelleen selvästi Euroopan unionin keskiarvon yläpuolella, erityisesti nuorten ja matalan osaamistason työntekijöiden osalta. Sukupuolten välinen kuilu työllisyydessä ja työuran pituudessa on edelleen suuri. Tämä tarkoittaa potentiaalin tuhlaamista varsinkin, kun otetaan huomioon väestön nopea ikääntyminen.

(11) Työsopimusten määräaikaisuus, myös vähemmän kausiluonteisilla tai suhdanneherkillä aloilla, on asteittaisesta vähenemisestä huolimatta edelleen yleisempää kuin suurimmassa osassa Eurooppaa, mikä saattaa heikentää Espanjan kasvupotentiaalia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Tämä vaikuttaa eniten nuorisoon, matalan osaamistason työntekijöihin ja kolmansien maiden kansalaisiin, joilla on usein vähemmän oikeuksia sosiaalietuuksiin ja suurempi köyhyysriski. Määräaikaiset työsuhteet ovat usein hyvin lyhyitä, eivätkä ne juuri kannusta työntekijöitä ja työnantajia panostamaan koulutukseen, mikä puolestaan haittaa tuottavuuden kasvua. Siirtyminen määräaikaisista työsuhteista vakituisiin kangertelee edelleen, ja työvoiman liikkuvuuden esteet vähentävät työnhakijoiden mahdollisuuksia ja haittaavat työvoiman tehokasta jakautumista eri puolille maata.

(12) Espanja on lisännyt tukea pitkäaikaistyöttömille, joiden osuus työvoimasta oli vuonna 2018 edelleen 6,4 prosenttia. Viime aikoina on tehty aloitteita nuorten työllistettävyyden parantamiseksi neuvonnan ja uraohjauksen avulla, mutta julkiset työvoimapalvelut välittävät edelleen vain pienen osan avoimista työpaikoista, ja niiden käyttökelpoisuutta työnhaussa ja työnvälityksessä on edelleen parannettava. Erityisesti niiden yhteydet työnantajiin ovat joillakin alueilla vähäisiä, ja profilointityökalut työnantajien tarpeiden ja työntekijöiden kohtaamisen helpottamiseksi ovat vielä alkuvaiheessa. Julkisten työvoimapalvelujen ja sosiaalipalvelujen yhteistyö edistyy,

mutta se on edelleen vähäistä joillakin alueilla. Lisäämällä investointeja nykyaikaisiin julkisiin työvoimapalveluihin ja tukemalla työvoiman liikkuvuutta voitaisiin osaltaan parantaa työntekijöiden työllistettävyyttä ja sopeutumiskykyä sekä helpottaa työmarkkinoilla tapahtuvia muutoksia ja parantaa näin Espanjan tuottavuutta ja pitkän aikavälin osallistavaa kasvua.

(13) Työsuojeluviranomaisia vahvistavat toimet määräaikaisten työsopimusten väärinkäytön torjumiseksi tuottavat jonkin verran tulosta, ja toistaiseksi voimassa olevien työsopimusten osuus työllisyyden nettokasvusta on kasvussa. Työnantajat käyttävät kuitenkin edelleen laajalti lyhytaikaisia sopimuksia. Aiemmin on saatu näyttöä, jonka mukaan työpaikkojen luomista edistävien kannustimien vaikutus laadukkaiden työpaikkojen lisäämiseen on ollut vähäinen. Espanja on käynnistänyt uuden arvioinnin, jotta se voisi yksinkertaistaa järjestelmää, mutta tuloksia ei ole vielä saatavilla. Rekrytointikilpailuja, joiden tavoitteena on vähentää määräaikaisten työsuhteiden osuutta kaikilla julkishallinnon tasoilla, on vauhditettava, jotta 8 prosentin tavoite saavutettaisiin vuoden 2019 loppuun mennessä. Vaikka kolmikantaryhmien perustaminen on hyvä askel kohti työmarkkinaosapuolten nykyistä aktiivisempaa osallistumista politiikan suunnitteluun, myös syvällisempi ja hyvissä ajoin toteutettu kuuleminen olisi hyödyllistä.

(14) Vaikka köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien henkilöiden osuus ja tuloerot pienenevät, ne ovat kuitenkin edelleen unionin keskiarvoa suurempia. Työssäkäyvien köyhyysaste on korkea määräaikaisten, matalan osaamistason tai EU:n ulkopuolella syntyneiden työntekijöiden keskuudessa. Lapsiköyhyysaste laskee, mutta on edelleen hyvin korkea. Muiden sosiaalisten tulonsiirtojen kuin eläkkeiden köyhyyttä vähentävät vaikutukset ovat edelleen unionin heikoimpia, erityisesti lasten osalta. Lapsiperheisiin kohdennetut sosiaalimenot Espanjassa ovat suhteessa BKT:hen EU:n alhaisimpia ja huonosti kohdennettuja. Myönteisestä kehityksestä huolimatta sosiaaliturvasta voimakkaasti tai kohtalaisesti riippuvaisten henkilöiden turvassa on edelleen merkittäviä aukkoja. Kansallinen työttömyystuki on edelleen hajanaista, ja eri työnhakijaryhmät kuuluvat eri järjestelmien piiriin. Viimeaikaiset toimenpiteet iäkkäämmälle pitkäaikaistyöttömien ryhmälle (vähintään 52-vuotiaat) annettavan tulotuen kattavuuden ja suojan parantamiseksi saattavat samalla heikentää tämän ryhmän kannustimia työntekoon. Vähimmäistulojärjestelmien ehdot, kattavuus ja riittävyys vaihtelevat suuresti alueittain, ja ne ovat huonosti siirrettävissä alueiden välillä, mikä ei kannusta työvoimaa liikkumaan. Tämän vuoksi moni tukea tarvitseva ei saa sitä. Yleisen sosiaalikorttijärjestelmän käyttöönotto tekee sosiaalietuusjärjestelmästä läpinäkyvämmän ja mahdollistaa paremman kohdentamisen. Vaikka talouden elpyminen edelleen vähentää köyhyyttä, tilanne edellyttää investointeja sosiaaliseen osallisuuteen ja sosiaaliseen infrastruktuuriin (kuten sosiaaliseen asuntotarjontaan) osallistavan kasvun aikaansaamiseksi. Lisäksi Espanjalla on joitakin alueellisen yhteenkuuluvuuden haasteita, kuten akuutti väestökato ja väestön ikääntyminen tietyillä maaseutualueilla. Toimet, joilla edistetään yrittäjyyttä, digitalisaatiota ja yhteisötaloutta, voivat auttaa vastaamaan näihin haasteisiin osana yhdennettyjä aluekehitysstrategioita.

(15) Espanjan eläkejärjestelmällä oli kriisin aikana tärkeä rooli ikääntyneiden elintason ylläpitämisessä, ja heidän köyhyysriskinsä onkin pienempi. Vuotta 2018 koskevien ikääntymisraportin ja eläkkeiden riittävyyttä koskevan raportin ennusteiden mukaan vuosina 2011 ja 2013 toteutetuilla uudistuksilla parannettiin eläkejärjestelmän kestävyyttä ja eläkkeiden suhteellista riittävyyttä pitkällä aikavälillä. Eläkkeiden korotusten kytkeminen edelleen inflaatioon (kuten vuosina 2018 ja 2019 päätettiin) ja

kestävyystekijän lykkääminen edellyttäisivät kuitenkin kompensoivia toimia, jotta eläkejärjestelmän kestävyys keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä voitaisiin varmistaa. Lisäksi tarvitaan toimia tulevien eläkeläisten tulojen riittävyyteen ja heidän työuriensa pituuteen ja kattavuuteen liittyvien keskeisten haasteiden ratkaisemiseksi korkean työttömyyden ja määrä- ja osa-aikaisten työsuhteiden yleisyyden vuoksi.

(16) Espanjan innovaatiosuorituskykyä ja tuottavuuden kasvua haittaavat vähäinen investoiminen tutkimukseen ja kehitykseen sekä osaamisen kysynnän ja tarjonnan epätasapaino. Yrityssektorin ja erityisesti suuryritysten tutkimus- ja kehittämismenot ovat Espanjassa vain puolet unionin keskiarvosta, ja alueelliset erot ovat merkittäviä. Tätä poikkeamaa vahvistaa se, että julkisten tutkimus- ja kehittämismäärärahojen toteutumisaste on alhainen ja pienenee yhä. Osaamisvaje ja osaamisen kysynnän ja tarjonnan epätasapaino ovat toinen tärkeä este edistyksellisen teknologian kehittämiselle ja käytölle erityisesti pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Huipputeknologian ja osaamisvaltaisten palvelualojen työllisyys on monilla Espanjan alueilla selvästi alhaisempi kuin unionissa keskimäärin. Vaikka älykkääseen erikoistumiseen tähtääviä alueellisia innovointistrategioita kehitetään ja kansallisen tutkimus- ja innovaatiopolitiikan hallinnointia kevennetään, kansallisen ja alueellisen tason keskinäinen koordinointi politiikan suunnittelussa, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa on edelleen heikkoa. Espanjan innovaatiosuorituskyvyn parantaminen edellyttää huomattavia investointeja, joilla edistetään yrittäjyyttä ja aloittelevia yrityksiä ja autetaan niitä kasvamaan, edistetään kaikkien yritysten kilpailukykyä ja siirtymistä muun muassa digitalisoinnin avulla enemmän lisäarvoa tuottavaan toimintaan, jotta ne voisivat kasvattaa osuuttaan kansainvälisillä markkinoilla. Se edellyttää myös voimakkaampaa keskittymistä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksiin, yritysten ja korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön ja teknologian siirtoon erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten hyväksi, tutkimus- ja innovointipolitiikan tehokkaampaa hallinnointia eri hallintotasoilla sekä tutkimus- ja kehitysinfrastruktuurin ja -hankkeiden lähentämistä alueellisiin ja kansallisiin innovointistrategioihin.

(17) Koulunkäynnin keskeyttävien osuus Espanjassa on pienentynyt mutta on edelleen hyvin suuri, ja alueelliset erot ovat huomattavia. Koulutustulokset vaihtelevat voimakkaasti eri alueilla, ja niissä on parantamisen varaa. Molemmat tekijät vaikuttavat kielteisesti tuottavuuden kasvupotentiaaliin pitkällä aikavälillä. Koulutusjärjestelmän uudistaminen on pysähtynyt. Yritysten on vaikea löytää innovointiin tarvittavaa osaamista, erityisesti tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoita. Espanja on päättänyt toimenpiteistä ammattikoulutuksen duaalimallin parantamiseksi. Tällaisella järjestelmällä voisi olla keskeinen rooli innovaatioiden omaksumiseksi tarvittavien taitojen ja osaamisen tarjoamisessa, mutta ammattikoulutukseen osallistuminen on edelleen vain kohtalaisen suosittua. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus on Espanjassa EU:n keskiarvoa suurempi, mutta valmistuneiden on vaikea löytää sopivia työpaikkoja. Inhimillisen pääoman kehittäminen kaikilla yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen tasoilla, mukaan lukien korkea-asteen ja ammatillinen koulutus, ja yhteistyön lisääminen koulutuksen ja liike-elämän välillä osaamisen kohtaanto-ongelmien lievittämiseksi voisivat edistää vastavalmistuneiden nuorten pääsyä työmarkkinoille. Näin voitaisiin myös tarjota yrityksille taitoja ja osaamista, joita ne tarvitsevat innovointivalmiuksiensa parantamiseksi ja digitalisaation tarjoaman koko kasvupotentiaalin hyödyntämiseksi. Työntekijöiden digitaalisten taitojen parantamiseen tähtäävän uudelleenkouluttamisen ansiosta Espanjan yritykset pysyisivät myös mukana kilpailussa yhä digitoidummassa taloudessa. Kaikki nämä toimet auttaisivat kaventamaan alueellisia eroja.

(18) Sääntelyn rajoittavuus ja hajanaisuus Espanjassa estävät yrityksiä hyötymästä mittakaavaeduista ja jarruttavat tuottavuutta. Markkinoiden yhtenäisyyttä koskeva laki on edelleen tärkeä väline pyrittäessä ratkaisemaan näitä ongelmia. Lain päättäväisempi täytäntöönpano ja rajoitusten poistaminen erityisesti tiettyjen asiantuntijapalvelujen, kuten rakennusinsinöörien, arkkitehtien sekä lakiasiain- ja tietokonealan palvelujen, osalta parantaisi kasvumahdollisuuksia ja kilpailua. Kuten muillakin aloilla, joilla alueet ovat ratkaisevia toimijoita uudistusten onnistuneessa täytäntöönpanossa, kansallisten ja alueellisten viranomaisten toimien tiiviimpi ja jatkuva koordinointi voisi tehostaa politiikkoja tällä alalla.

(19) Puutteelliset tavarankuljetuksen rautatieyhteydet ja vajavainen yhdentyminen unionin sähkö- ja kaasumarkkinoihin estävät Espanjaa saamasta täyttä hyötyä EU:n sisämarkkinoista. Tämän vuoksi Espanjan on investoitava lisää liittääkseen sähköverkkonsa laajemmin yhteen muun unionin sähköverkkojen kanssa, jotta se voi saavuttaa tavoitteen, jonka mukaan vähintään 10 prosenttia asennetusta sähköntuotantokapasiteetista on yhteenliitettyä vuoteen 2020 mennessä. Investointeja tarvitaan myös rautateiden käytön lisäämiseksi tavaraliikenteessä, mukaan lukien rajat ylittävät yhteydet Ranskaan ja Portugaliin sekä yhteydet satamiin ja logistiikkakeskuksiin.

(20) Merkittäviä investointivajeita on edelleen myös kestävämmän luonnonvarojen hoitomallin varmistamisessa. Energian kysyntää voitaisiin hallita paremmin vähentämällä rakennusten energiankulutusta sekä kehittämällä älyverkkoja ja uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön varastointia. Myös kestävää liikennettä ja kiertotaloutta olisi edistettävä. Tietyt Espanjan alueet kuuluvat eniten ilmastonmuutokselle alttiina oleviin Euroopan alueisiin. Niiden vesivaroihin kohdistuu paineita, jotka edellyttävät lisää infrastruktuuri-investointeja vesihuollon parantamiseksi muun muassa jäteveden käsittelyn, verkostoissa esiintyvien vuotojen ja vedensaannin osalta. Vaikka viime vuosina on tapahtunut tasaista edistystä, Espanjan on vielä täytettävä tietyt unionin vesilainsäädännön vaatimukset. Edistyminen kaikkien näiden tavoitteiden saavuttamisessa toisi Espanjalle ympäristöön liittyviä, taloudellisia ja sosiaalisia hyötyjä.

(21) Kaikkien havaittujen investointivajeiden yhteydessä olisi otettava huomioon aluekohtaiset erot investointitarpeissa. Henkeä kohti lasketun BKT:n alueelliset erot ovat kohtuullisia, mutta ne ovat edelleen suurempia kuin ennen kriisiä, mikä johtuu pääasiassa työpaikkojen katoamisen epätasaisesta vaikutuksesta eri alueisiin. Alueelliset erot näkyvät tällä hetkellä voimakkaimmin työtä ja sosiaaliturvaa kuvaavissa indikaattoreissa, jotka useimmilla Espanjan alueilla alittavat unionin keskiarvon. Muissa sosioekonomisissa indikaattoreissa, joilla mitataan esimerkiksi innovointia, yrittäjyyttä ja kilpailukykyä, on suuria alueellisia eroja. Investointeihin liittyvässä talouspolitiikassa olisi otettava asianmukaisesti huomioon alueelliset erot investointitarpeissa.

(22) Kaudella 2021–2027 voitaisiin EU:n rahastoja koskevan ohjelmasuunnittelun avulla auttaa korjaamaan joitakin suosituksissa havaituista puutteista, erityisesti maaraportin[9] liitteen D kattamilla osa-alueilla. Näin Espanja voisi mainituilla aloilla hyödyntää kyseisiä rahastoja parhaalla mahdollisella tavalla ottaen huomioon alueelliset erot sekä syrjäisimpiin alueisiin kuuluvan Kanariansaarten erityistilanteen. Maan hallinnollisten valmiuksien vahvistaminen näiden varojen hallinnoimiseksi on tärkeä tekijä tämän investoinnin onnistumisen kannalta.

[9] SWD(2019) 1008 final.

(23) Komissio on vuoden 2019 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Espanjan talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2019 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2019 vakausohjelman ja vuoden 2019 kansallisen uudistusohjelman sekä jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Espanjalle viime vuosina annettujen suositusten noudattamiseksi. Se on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Espanjan finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyyden kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.

(24) Neuvosto on tutkinut vuoden 2019 vakausohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[10] ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

(25) Neuvosto on tutkinut vuoden 2019 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2019 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävistä suosituksista 1–4,

SUOSITTAA, että Espanja toteuttaa vuosina 2019 ja 2020 toimia, joilla se

1. varmistaa, että nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellinen kasvu on enintään 0,9 prosenttia vuonna 2020, jolloin vuotuinen rakenteellinen sopeutus on 0,65 prosenttia suhteessa BKT:hen; lujittaa julkisen talouden ja julkisten hankintojen kehyksiä kaikilla hallinnon tasoilla; turvaa eläkejärjestelmän kestävyyden; käyttää satunnaistuloja nopeuttaakseen julkisen talouden velkasuhteen supistamista;

2. varmistaa, että työllisyys- ja sosiaalipalveluilla on valmiudet tarjota tehokasta tukea; edistää siirtymistä toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin muun muassa yksinkertaistamalla työhönoton kannustusjärjestelmää; parantaa perheiden tukemista ja korjaa kansallisen työttömyystuen ja alueellisten vähimmäistulojärjestelmien kattavuudessa olevia puutteita; vähentää koulunkäynnin keskeyttämistä ja parantaa koulutustuloksia ottaen huomioon alueelliset erot; lisää yhteistyötä koulutuksen ja liike-elämän välillä, jotta voidaan parantaa työmarkkinoiden kannalta tarpeellisten taitojen ja osaamisen tarjontaa erityisesti tieto- ja viestintätekniikan alalla;

3. keskittää investointeihin liittyvän talouspolitiikan innovoinnin edistämiseen, resurssi- ja energiatehokkuuteen, rautateiden tavaraliikenteen infrastruktuurin parantamiseen ja energiayhteyksien lisäämiseen muun unionin kanssa ottaen huomioon alueelliset erot; tehostaa tutkimusta ja innovointia tukevien politiikkojen vaikuttavuutta;

4. edistää markkinoiden yhtenäisyyttä koskevan lain täytäntöönpanoa varmistamalla, että taloudellisen toiminnan aloittamisoikeutta tai harjoittamista koskevat säännöt, erityisesti palvelualalla, ovat kyseisen lain periaatteiden mukaiset, sekä parantamalla hallintoviranomaisten välistä yhteistyötä.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

[10] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.